

Edmund Jacobsen
Mynd / Martin Sirkovsky

Lóggáva og eftirlit er ikki nók mikið til at skapa eitt trygt KT-umhvørvi. Mannagongdir og fyriskipanarlig tiltøk hava líka stóran týdning, heldur Ingunn Eiríksdóttir, stjóri á Dátueftirlitinum.

Dátutrygd skal takast í álvara

KT-trygd í Føroyum skal upp á eitt hægri støði, um Føroyar av øðrum tjóðum ynskja at verða mettar sum eitt trygt land. Ikki minst tá ið tað snýr seg um persónsupplýsingar, heldur stjórin í Dátueftirlitinum.

ikki av tí besta.

Á leið soleiðis er dómurin hjá dátueftirlitinum, tá ið tað snýr seg um kt-trygd í Føroyum. stovnurin tekur sær av at ráðgeva um og at hava eftirlit við, at viðkvæmar persónsdátur í feroyskum teldum og ambætatum ikki koma óviðkomandi í hendi. Ein stór og støðugt vaksandi uppgáva, tá ið havt verður í huga, hvussu stórar íløgur á hvørjum ári verða lagdar í nýggjar skipanir av ymiskum slag.

Meðan íløgur í nýggja tøkni er við til at økja um effektivitetin og produktivitetin hjá stovnum og fyrirkum, so verður tryggin ikki raðfest ovarlaga, staðfestir ingunn Eiríksdóttir, stjóri í dátueftirlitinum.

– Føroyar eru eftirbátur á trygdarøkinum. vit leggja ov lítlan dent á at verja persónsupplýsingar, um vit samanbera við onnur lond. Hetta er óivað ikki tí, at vit ikki ynskja ella vilja tryggja dátur við persónligum upplýsingum, men fakta er, at økið ikki verður raðfest ovarlaga. Ein møgulig orsök til hetta er, at arbeiðið við kt-trygd í stóran mun snýr seg um at gera ítøkiligar mannagongdir, vegleiðingar og skjalfestingar, og at hetta er nakað, sum tekur drúgvu tíð og krevur nógva upplæring. Leiðslan hevur kanska ilt við at siggja fyrimunirnar við at raðfesta hetta økið í mun til onnur, sigur Ingunn Eiríksdóttir.

Orkan ov lítil

Í Føroyum hava vit greiða reglugerð um KT-trygd í persónsupplýsingarlógini og trygdarkunngerðini. Her er greinað út, hvussu persónsupplýsingar skulu handfarast, og hvørji trygdartiltøk skulu verða lokin. Men ilt er at vita, hvussu reglurnar verða fylgdar. Ein av uppgávuunum hjá Dátueftirlitinum er at hava eftirlit við, at fyrirkur og stovnar halda lóggávuna, men higartil hevur stovnurin ikki haft nóg mikið av hvørki fígging ella manning til at fara á slíkar eftirlitsvitjanir.

Ingunn Eiríksdóttur vónar, at eisini politiska valdið fer at raðfesta KT-trygdina hægri, so Dátueftirlitið fær røkt sínar skyldur til fulnar. Men hon leggur dent á, at eftirlit bert er eitt uppfylgingaramboð og eigur ikki at vera kjarnin í arbeiðinum fyri at fáa KT-trygdina í Føroyum upp á altjóða støði:

– Tað snýr seg eisini um trúvirðið hjá føroyingum móttvegis útheiminum. Persónsupplýsingarlógin er gjørd við støði í einum ES-direktivi og er sum so á altjóða støði, sigur Ingunn Eiríksdóttir.

Fund við ES

Saman við umboðum úr føroysku uttanríkisstænastuni, var Ingunn Eiríksdóttir herfyri á fundi við ES-myndugleikar í Bruxelles fyri at strongja á, at Føroyar fáa eina sonevnda triðjalandsgóðkenning. Ein triðjalandsgóðkenning frá ES merkir, at Føroyar – eins og Ísland, Norra, Sveis, Argentina, Guernsey og Isle of Man – verða góðkendar sum eitt trygt triðjaland at flyta persónupplýsingar til og úr. Góðkenningin hevði haft við sær, at Føroyar høvdu verið mettar á jøvnum føti við ES lond, tá tað snýr seg um viðgerð av persónsupplýsingum. Hetta skuldi víðari havt við sær, at tað verður lættari hjá føroyskum myndugleikum og fyrirkum at samskipta við ES lond.

– Tað er avgerandi, at ikki bara lóggávan, men eisini mannagongdirnar hjá teimum, ið arbeiða við viðkvomum persónsupplýsingum, eru í lagi, um vit vilja hava eina slíka góðkenning, sigur Ingunn Eiríksdóttir.

Hvat er KT-trygd?

Reglurnar um KT-trygd verða vanligar bólkaðar í tríggjar høvuðsbólkar:

Fysisk trygd

Hetta eru reglur um tað fysiska umhvørvið. Reglur, sum skulu forða fyri, at óviðkomandi fáa atgongd. Til dømis reglur um at læsa hurðar, at gestir verða vístir upp á pláss, at printarar og annað ikki standa við útgongdina, tryggjan móti eldi o.a

Elektronisk trygd

Hetta eru reglur um trygdina í skipanini, til dømis virusverja, loyniorð, firewall, brongling og tryggjan móti hackarum o.a.

Fyriskipanarlig trygd

Hetta eru reglur og mannagongdir fyri, hvørjir persónar skulu hava atgongd til hvørjar upplýsingar v.m.